

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

78000 Бања Лука, Вука Караџића 4
Република Српска, БиХ
Тел: +387(0)51/247-408
Факс: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Општине Шипово за период 01.01-31.12.2017. године**

Број: РВ058-18

Бања Лука, 07.12.2018. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја.....	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	4
	Извјештај о ревизији усклађености	4
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	6
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ	8
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ).....	9
	1. Увод.....	9
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја.....	9
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола.....	9
	4. Набавке.....	11
	5. Припрема и доношење буџета.....	12
	6. Финансијски извјештаји.....	13
	6.1. Извјештај о извршењу буџета.....	13
	6.1.1. Приходи и примици	14
	6.1.2. Расходи и издаци.....	16
	6.1.3. Буџетски резултат (суфицит/дефицит).....	21
	6.2. Биланс успјеха	21
	6.2.1. Приходи.....	21
	6.2.2. Расходи.....	22
	6.2.3. Финансијски резултат	22
	6.3. Биланс стања.....	23
	6.3.1. Актива	23
	6.3.2. Пасива.....	28
	6.3.3. Ванбилансна евиденција.....	29
	6.4. Биланс новчаних токова	29
	6.5. Временска неограниченост пословања	30
	6.6. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе	30
	6.7. Напомене уз финансијске извјештаје	30

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење са резервом

Извршили смо ревизију Консолидованог финансијског извјештаја Општине Шипово који обухвата: Биланс стања, Биланс успјеха, Извјештај о промјенама нето имовине, Биланс новчаних токова, Периодични извјештај о извршењу буџета и Периодични извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима са стањем на дан 31.12.2017. године и за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, објашњавајућих напомена уз финансијске извјештаје и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу Основ за мишљење са резервом, Консолидовани годишњи финансијски извјештај Општине Шипово истинито и објективно приказују, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2017. године и извршење буџета за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 1200-1810. Наша одговорност за провођење ревизије детаљније је описана у пасусу Одговорност ревизора. Ревизију смо спровели у складу са ISSAI 30 - Етичким кодексом, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше ревизијско мишљење о финансијском стању имовине, обавеза и извора и извршењу буџета.

Као што је наведено под тачком 3. извјештаја:

Попис имовине и обавеза на дан 31.12.2017. године није проведен у складу са Правилником о начину и роковима вршена пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза, јер пописом није обухваћена сва имовина, извјештај о попису није усвојен од стране начелника општине, није донесена одлука о начину отклањања утврђених разлика између стања имовине и обавеза утврђених пописом и књиговодственог стања и друго.

Као што је наведено под тачком 6. извјештаја:

Приликом сачињавања Консолидованог финансијског извјештаја за 2017. годину Општина Шипово није извршила консолидацију како је прописано чланом 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, јер није извршила укључивање контролисаних ентитета.

Као што је наведено под тачкама 6.1.1. и 6.1.3. извјештаја:

Примици за нефинансијску имовину, финансијски резултат текуће године и разлика у финансирању прецијењени су за износ од 5.346 КМ, јер су исказани по истом основу по коме су исказани и остали непорески приходи (наплата штете на ауту од осигуравајуће куће).

Као што је наведено под тачком 6.2.2. извјештаја:

Трансфери између различитих јединица власти су потцијењени, а расходи резервисања за поврат и прекњижавање јавних прихода прецијењени за износ од 41.604 КМ, јер није извршено правилно евидентирање у складу са Инструкцијом о књиговодственом евидентирању салда обавеза односно салда потраживања након извршеног поравнања више или погрешно уплаћених јавних прихода од 19.04.2017. године.

Као што је наведено под тачком 6.3.1.2. извјештаја:

Дугорочна потраживања за остале порезе за које је продужен рок плаћања прецијењена су, а потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе који доспијевају на наплату у року до годину дана потцијењена су за износ од 88.971 КМ, због неизвршене рекласификације.

Вриједност осталих објеката је прецијењена, а вриједност осталих расхода обрачунског карактера потцијењена за износ од 16.838 КМ, због признавања објекта који према извјештају пописне комисије не постоји; вриједност објеката је прецијењена, а остале нематеријалне произведене имовине потцијењена за износ од 13.804 КМ, због признавања угоститељско-туристичког објекта за који постоји само пројектна документација; улагања на туђим зградама и објектима су потцијењена, а производно услужни објекти прецијењени за износ од 3.232 КМ, због признавања објекта Ватрогасни дом на основу улагања у Добровољно ватрогасно друштво Шипово.

Непроизведена стална имовина (земљиште) и трајни извори исказани на дан 31.12.2017. године потцијењени су најмање у износу од 476.841 КМ, јер није извршено признавање у складу са MPC-JC 17 Некретнине, постројења и опрема, параграф 14.

Општина није вршила провјеру резидуалне вриједности и вијека трајања сталне имовине на дан 31.12.2017. године, што није у складу са MPC-JC 17 Некретнине, постројења и опрема, параграф 67, па у оквиру опреме постоји евидентирано превозно средство (ватрогасно возило) чија је вриједност у цјелости исправљена, а налази се у употреби.

Као што је наведено под тачкама 6.2.1; 6.3.1.2; 6.3.2.1; 6.3.3; 6.5.; 6.6 и 6.7. извјештаја:

У Напоменама уз Консолидовани финансијски извјештај Општина Шипово није дала образложења везано за сталност пословања, што није у складу са MPC-JC 1 Презентација финансијских извјештаја, параграфи 15 (ц) и 38. Такође, нису довољно и адекватно објављене све потребне додатне информације које захтијевају MPC-JC.

Кључна питања ревизије

Кључна питања ревизије су она питања која по нашем професионалном мишљењу, су била најзначајнија у вршењу ревизије финансијских извјештаја за годину која се завршава на дан 31. децембар 2017. године. Ова питања смо размотрили у оквиру ревизије финансијских извјештаја као цјелине, а у формирању нашег мишљења не дајемо одвојено мишљење о тим питањима. Осим питања описаних у пасусу Основ за мишљење са резервом нема других питања која треба објавити у извјештају о ревизији.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Начелник општине је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са Међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор и Међународним стандардима финансијског извјештавања. Ова одговорност

обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у Напоменама уз финансијске извјештаје; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања. При изради финансијских извјештаја руководство је одговорно да процијени сталност пословања и да објелодани питања везана за временску неограниченост пословања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да ли финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као посљедица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија спроводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефективности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије, кључним ревизијским питањима и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 07.12. 2018. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење са резервом

Уз ревизију Консолидованог финансијског извјештаја Општине Шипово за 2017. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу Основ за мишљење са резервом, активности, финансијске трансакције и информације исказане у Консолидованом финансијском извјештају Општине Шипово за 2017. годину су, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Као што је наведено под тачком 3. извјештаја:

Правилник о интерним контролама и интерним контролним поступцима није усклађен са одредбама Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске, што није у складу са чланом 59. наведеног закона.

Општина није донијела акт који дефинише критеријуме и поступке за расподјелу средстава гранта, што није у складу са чланом 60. Закона о буџетском систему Републике Српске.

Скупштина општине није донијела Програм развоја спорта у складу са члановима 10. и 11, није утврдила критеријуме и годишњи план расподјеле средстава у складу са чланом 16. и није донијела Одлуку о категоризацији спорта на подручју општине Шипово у складу са чланом 19. Закона о спорту, због чега додјела средстава гранта за спорт није извршена у складу са одредбама наведеног закона.

Скупштина Општине није донијела Стратегију развоја локалних путева и улица, што није у складу са чланом 13. став 4. Закона о јавним путевима.

Као што је наведено под тачком 4. извјештаја:

Поступак јавне набавке није проведен за набавку угоститељских услуга и на веб страници нису објављивани основни елементи уговора за поступке јавних набавки, што није у складу са члановима 6. и 75. став 2. Закона о јавним набавкама.

Као што је наведено под тачком 5. извјештаја:

Поступак припреме и доношења буџета за 2017. годину није вршен у складу са чланом 25. Закона о буџетском систему Републике Српске, јер није сачињен буџетски захтјев од стране Општинске управе као буџетског корисника и буџет за 2017. годину није благовремено донесен.

Као што је наведено под тачком. 6.1.2. извјештаја:

Благајничко пословање није вршено у складу са Уредбом о условима и начину плаћања готовим новцем, јер су неке исплате из благајне вршене без адекватне књиговодствене документације.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, Начелник општине је такође одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Општине Шипово обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Општине Шипово.

Бања Лука, 07.12. 2018. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се Начелнику општине да обезбиједи да се:

- 1) у консолидоване финансијске извјештаје Општине укључе финансијски извјештаји контролисаних ентитета у складу са одредбама члана 123. ставови 2, 3. и 4. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике;
- 2) у складу са Законом о професионалној рехабилитацији, оспособљавању и запошљавању инвалида врши обрачун посебног доприноса за запошљавање инвалида у висини 0,2% од исплаћене мјесечне бруто плате свих запослених и уплата на рачун јавних прихода Републике Српске;
- 3) исплате са благајне Општине врше у складу са Уредбом о условима и начину плаћања готовим новцем;
- 4) све евиденције о потраживањима за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања ускладе са подацима из пореског књиговодства;
- 5) у складу са одредбама дефинисаним МРС-ЈС 17 Некретнине, постројења и опрема: врши признавање свих сталних средстава, параграф 14; накнадно одмјеравање након признавања сталног средства врши у складу са параграфима 42 и 51; на датум годишњег извјештавања врши провјера резидуалне вриједности и вијека трајања сталне имовине у складу са параграфом 67 и у напоменама уз финансијске извјештаје изврши објављивање усклађивања књиговодствене вриједности на почетку и на крају периода и ограничења власништва у складу параграфима 88. е) и 89 и објављивање додатних информација;
- 6) мјенице дате за обезбјеђење враћања узетих кредита и други видови гаранција евидентирају у ванбилансној евиденцији и
- 7) у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањују све информације релевантне за разумијевање финансијских извјештаја које захтијевају поједини МРС-ЈС, у складу са МРС-ЈС 1 Презентација финансијских извјештаја, параграфи 15(ц), 38 и 127(б) и (ц) и 128, а све у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању за кориснике прихода буџета Републике, општина, градова и фондова.

Препоруке везане за усклађеност пословања

Препоручује се Начелнику општине да обезбиједи:

- 8) да се успостави систем интерних контрола у складу са Законом о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске, у складу са чланом 59. наведеног закона;
- 9) потпуну примјену одредби Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза;
- 10) одговарајући интерни акт којим ће се регулисати коришћење средстава репрезентације;
- 11) да се набавке проводе у складу са чланом 6. Закона о јавним набавкама, код доношења плана јавних набавки врши процјена вриједности истих у складу са чланом 15. и да се основни елементи уговора за поступке јавних набавки објављују на веб страници у складу са чланом 75. став 2. наведеног закона и
- 12) да све потрошачке јединице за потребе припреме и доношења буџета Општине сачињавају буџетске захтјеве у складу са чланом 25. Закона о буџетском систему Републике Српске.

Препоручује се Скупштини општине да донесе:

- 13) акт којим ће се дефинисати критеријуми и поступци за расподјелу средстава гранта у складу са програмима као што је дефинисано у члану 60. став 1. Закона о буџетском систему Републике Српске;
- 14) Програм развоја спорта у складу са члановима 10. и 11, критеријуме и годишњи план расподјеле средстава у складу са чланом 16. и Одлуку о категоризацији спорта на подручју општине Шипово, у складу са чланом 19. Закона о спорту и
- 15) Стратегију развоја локалних путева и улица у складу са чланом 13. став 4. Закона о јавним путевима.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

Прописи који су коришћени као критеријуми код ревизије усклађености:

- Закон о буџетском систему Републике Српске;
- Закон о трезору;
- Закон о фискалној одговорности у Републици Српској;
- Закон о локалној самоуправи;
- Закон о раду;
- Закон о доприносима;
- Закон о порезу на доходак грађана;
- Закон о јавним набавкама;
- Закон о уређењу простора и грађењу;
- Закон о комуналним дјелатностима;
- Закон о јавним путевима;
- Закон о водама;
- Закон о шумама;
- Закон о спорту;
- Закон о заштити од пожара;
- Закон о концесијама;
- Уредба о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске;
- Уредба о условима и начину плаћања готовим новцем;
- Правилник о систему пореског књиговодства у Републици Српској;
- Одлука о извршењу ребаланса буџета општине Шипово за 2017. годину;
- Посебни колективни уговор за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДеноЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Општина Шипово (у даљем тексту: Општина) организована је у складу са Законом о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“, број 97/16) и обухвата 46 насељених мјеста у којима живи око 11.000 становника. Према Одлуци Владе Републике Српске о степену развијености за 2017. годину, сврстана је у неразвијене јединице локалне самоуправе.

Органи Општине су Скупштина општине и Начелник општине.

За обављање послова из надлежности Општине организована је Општинска управа коју чине : Одјељење за општу управу, Одјељење за буџет, финансије и привреду у оквиру којег је формиран Одсјек за привреду и као самосталне организационе јединице организовани су: Одсјек за урбанизам и стамбено-комуналне послове, Одсјек за јавне набавке, нормативне послове и цивилну заштиту и Одсјек за послове инспекције и комуналне полиције.

У 2017. години из буџета Општине финансирани су и нижи буџетски корисници: Центар за социјални рад, ЈУ Дјечији вртић „Младост“, ЈУ Средњошколски центар „Петар Кочић“, ЈУ Народна библиотека и ЈУ Туристичка организација.

Финансијске трансакције обављане су преко јединственог рачуна трезора Општине (у даљем тексту: ЈРТ), рачуна јавних прихода и рачуна посебних намјена, осим Туристичке организације која пословање обавља преко властитог рачуна.

На достављени Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији за период 01.01-31.12.2017. године Општина није имала примједбе.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске вршила је ревизију Консолидованог финансијског извјештаја Општине за 2013. годину и изражено је мишљење са резервом на финансијске извјештаје и на усклађеност пословања. Дато је укупно петнаест препорука.

У 2016. години извршен је преглед провођења датих препорука и сачињен Извјештај о статусу датих препорука приликом ревизије Консолидованог финансијских извјештаја Општине Шипово за 2013. годину у коме је дат негативан закључак и констатовано да су од укупно 15 датих препорука проведене три, шест дјелимично проведене, а шест препорука није проведено.

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

У 2017. години у Општинској управи били су у примјени интерни акти: Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста Општинске управе, Правилник о интерним контролама и интерним контролним поступцима, Правилник о рачуноводственој политици, Правилник о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза, те интерни акти који дефинишу: запошљавање и лична примања, утрошак намјенских средстава, коришћење службених возила и утрошак горива, стипендирање, административне и комуналне таксе, уређење простора и јавне набавке. Код нижих буџетских корисника интерним актима су дефинисани унутрашња организација и систематизација радних мјеста и лична примања.

Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста Општинске управе усклађен је са Законом о локалној самоуправи који је донесен 2016. године, али код појединих радних мјеста није јасно дефинисана потребна стручна спрема.

Према извјештају о броју и структури запослених, на нивоу консолидације, на дан 31.12.2017. године било је 69 запослених. Од укупног броја запослених њих 50 је, заједно са приправницима (7) и функционерима (4), запослено у Општинској управи, у Центру за социјални рад 8, у Дјечијем вртићу 7 и у Туристичкој организацији општине Шипово 4.

Правилник о интерним контролама и интерним контролним поступцима донесен је 2011. године и није усклађен са одредбама Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 91/16), што није у складу са чланом 59. наведеног закона.

Наведеним правилником дефинисани су: административни и рачуноводствени интерни контролни поступци, поступци процјене ризика, информисања, комуникације и надгледања. Код поступака процјене ризика наведено је да се на основу административних и рачуноводствених интерних контролних поступака који су утврђени овим правилником, утврђују поступци и активности са средњим и високим ризиком и поступци надгледања и као интерни контролни поступци наведени су: достављање документације у Трезор општине, давање мишљења о реалокацијама буџетских средстава, плате, унос добављача у СУФИ итд., што представља редовне пословне активности, а не контролне поступке, те нису адекватно дефинисани.

Према наведеном, пословање Општине у 2017. години није усклађено са одредбама Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске.

У Општини је извршен попис са стањем на дан 31.12.2017. године. Приликом провођења активности везаних за попис нису испоштоване одредбе појединих чланова Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске“ број 45/16):

- предвиђени рокови за израду извјештаја комисија за попис: покретне имовине, непокретне имовине и обавеза и потраживања нису усклађени са роком који је дефинисан чланом 20. став 2;
- комисије при попису нису користиле одвојене пописне листе за сваку категорију имовине и обавеза, што није у складу са чланом 17. став 4;
- пописне листе нису достављене на овјеру одговорном лицу за организацију и правилност пописа прије започињања активности дефинисаних чланом 18. наведеног правилника (прије уноса у пописне листе података из књиговодства, утврђивања разлика итд.), што није у складу са чланом 17. став 8;
- пописне листе не садрже паралелни приказ количинског стања по попису и књиговодственог стања и вриједност, те не садрже ни количинске и вриједносне разлике што није у складу са чланом 18. став 1. тачка 1, 2, 3 и 7;
- није пописана сва имовина (градско грађевинско земљиште за које није утврђено право својине, пољопривредно земљиште, сеоски водовод и др.), што није у складу са начелом потпуности пописа имовине и обавеза дефинисано чланом 2. тачка 2;
- у извјештајима пописних комисија нису наведени подаци о стручној и професионалној квалификацији, као и о радном ангажману лица ангажованих на попису и није дат упоредни преглед стања по попису и стања по књигама, те нису констатоване разлике, што није у складу са чланом 20. став 1. тачка 1 до 4;

- извјештај о попису није усвојен од стране начелника општине и није донесена Одлука о начину отклањања утврђених разлика између стања имовине и обавеза утврђених пописом и књиговодственог стања, што није у складу са чланом 21.

За потребе планирања и расподјеле грантова у општини није донесен акт који дефинише критеријуме и поступке за расподјелу средстава гранта у складу са програмима и који би био примјењив у свим областима, а у циљу, законитог, ефикасног, ефективног, одговорног и транспарентног трошења јавних средстава, што није у складу са чланом 60. Закона о буџетском систему Републике Српске.

Општина је вршила додјелу грантова спортским клубовима на основу захтјева појединих клубова, одобреног буџета и Одлуке начелника Општине о расподјели средстава без утврђених критеријума за расподјелу средстава гранта спортским организацијама и удружењима на подручју општине Шипово. Додјела средстава гранта за спорт није извршена у складу са одредбама Закона о спорту („Службени гласник Републике Српске“ број 4/02 и 66/03), јер Скупштина општине није донијела Програм развоја спорта у складу са члановима 10. и 11, није утврдила критеријуме и годишњи план расподјеле средстава у складу са чланом 16. и није донијела Одлуку о категоризацији спорта на подручју општине Шипово, што није у складу са чланом 19. наведеног закона.

Скупштина Општине није донијела Стратегију развоја локалних путева и улица, што није у складу са чланом 13. став 4. Закона о јавним путевима („Службени гласник Републике Српске“, број: 89/13),.

Препоручује се Начелнику општине да обезбиједи:

- **да се успостави систем интерних контрола у складу са Законом о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске у складу са чланом 59. наведеног закона.**
- **потпуну примјену одредби дефинисаних члановима: 2. тачка 2; 17. став 4. и 8; 18. став 1. тачка 1, 2, 3 и 7; 20. став 1. тачка 1 до 4 и став 2 и чланом 21. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза;**
- **одговарајући интерни акт којим ће се регулисати коришћење средстава репрезентације,**

Препоручује се Скупштини општине да донесе:

- **акт којим ће се дефинисати критеријуми и поступци за расподјелу средстава гранта у складу са програмима као што је дефинисано у члану 60. став 1. Закона о буџетском систему Републике Српске;**
- **Програм развоја спорта у складу са члановима 10. и 11, критеријуме и годишњи план расподјеле средстава у складу са чланом 16. и Одлуку о категоризацији спорта на подручју општине Шипово, у складу са чланом 19. Закона о спорту,**
- **Стратегију развоја локалних путева и улица у складу са чланом 13. став 4. Закона о јавним путевима.**

4. Набавке

План јавних набавки за 2017. годину донесен је 13.04.2017. године и извршено је 10 допуна плана. Укупно планиране набавке износиле су 3.164.322 КМ без ПДВ-а.

Према прегледу проведених поступака у 2017. години проведено је укупно 49 поступака јавних набавки укупне реализоване вриједности 2.743.358 КМ без ПДВ-а и то: 30 директних споразума (102.588 КМ), 7 конкурентских захтјева за достављање понуда (251.682 КМ), 8 оквирних споразума (39.276 КМ) и 4 отворена поступка (2.349.812 КМ).

Планом јавних набавки за 2017. годину планирана је набавка канцеларијског материјала и тонера за потребе Општинске управе за период од једне године у износу од 13.800 КМ без ПДВ-а, путем конкурентског захтјева. Набавка је проведена планираним поступком и закључени су уговори са два добављача 24. и 28. 02.2017. године у укупном износу од 4.858 КМ (за Лот1 3.094 КМ и за Лот2 1.764 КМ). Због недовољности извршене набавке, Општина је донијела двије одлуке о допуни Плана јавних набавки за 2017. годину за набавку канцеларијског материјала и тонера за потребе Општинске управе на период од једне године. Одлуком за набавку тонера од 09.10.2017. године планирана је набавка у вриједности од 4.957 КМ без ПДВ-а путем конкурентског захтјева закључењем оквирног споразума, а закључен је оквирни споразум у 2017. години у вриједности 7.940 КМ без ПДВ-а, на период од годину дана. Одлуком за набавку канцеларијског материјала од 15.10.2017. године планирана је набавка у вриједности од 1.500 КМ без ПДВ-а директним поступком, а закључен је оквирни споразум у 2017. години у вриједности 8.434 КМ без ПДВ-а на период од годину дана са истим добављачем. Код наведених набавки присутна су значајна одступања планираних набавки од реализованих, а Општина није документовала на основу чега је утврдила процјену вриједности јавних набавки, што није у складу са чланом 15. Закона о јавним набавкама („Службени гласник БиХ“, број39/14).

На веб страници, нису објављивани основни елементи уговора за поступке јавних набавки што није у складу са чланом 75. став (2) Закона о јавним набавкама БиХ, а за поједине набавке нису закључени уговори и нису проведени поступци јавне набавке, што није у складу са чланом 6. наведеног закона (објашњено у тачки 6.1.2. извјештаја).

Препоручује се Начелнику општине да обезбиједи да се набавке проводе у складу са чланом 6. Закона о јавним набавкама, код доношења плана јавних набавки врши процјена вриједности истих у складу са чланом 15. и да се основни елементи уговора за поступке јавних набавки објављују на веб страници у складу са чланом 75. став 2. наведеног закона.

5. Припрема и доношење буџета

Скупштина општине Шипово донијела је 30.12.2016. године Одлуку о усвајању буџета општине Шипово за 2017. годину и Одлуку о извршењу буџета општине Шипово за 2017. годину.

Наведеним буџетом дефинисани су укупни буџетски приходи и примици и буџетски расходи и издаци у износу од 7.143.015 КМ (буџетски приходи 6.565.356 КМ, примици 577.659 КМ, буџетски расходи 4.210.169 КМ и издаци 2.932.846 КМ).

Буџет је сачињен по економској класификацији са образложењем и према организационој класификацији.

У току године донесен је Ребаланс буџета по поступку за доношење буџета Скупштина општине Шипово донијела је 15.12.2017. године Одлуку о усвајању Ребаланса буџета општине Шипово за 2017. годину и Одлуку о извршењу Ребаланса буџета општине Шипово за 2017. годину.

Наведеним ребалансом буџета, буџетски оквир за 2017. годину смањен је за 54.657 КМ. Буџетски приходи и примици и буџетски расходи и издаци утврђени су у износу од 7.088.358 КМ (буџетски приходи 6.880.760 КМ, примици 207.598 КМ, буџетски расходи 3.881.058 КМ и издаци 3.207.300 КМ).

Ребалансом буџета Општине за 2017. годину повећани су буџетски приходи за 315.404 КМ, укупни примици смањени за 370.061 КМ, буџетски расходи смањени за 329.111 КМ и укупни издаци повећани за 274.454 КМ.

Код припреме и доношења буџета Општине за 2017. годину, није документовано да је у складу са чланом 25. сходно одредбама члана 30. Закона о буџетском систему Републике Српске сачињен буџетски захтјев од стране Општинске управе, као буџетског корисника или буџетски захтјеви појединих организационих јединица исте, а припрема и доношење буџета вршени су углавном уз одређена одступања у односу на буџетски календар дефинисан чланом 28. наведеног закона.

За потребе планирања и расподјеле грантова у општини није донесен акт који дефинише критеријуме и поступке за расподјелу средстава гранта у складу са Законом о буџетском систему Републике Српске, као што је наведено у тачки 3. извјештаја.

Општина је имала пренесене обавезе из претходног периода по судској пресуди из 2015. године (пресуда Окружног привредног суда у Бањој Луци од 08.07.2015. године) на износ од 184.792 КМ (дуг по основу неисплаћене законске затезне камате и по основу трошкова парничног поступка) за чије измирење нису била планирана средства у буџету за 2017. годину. Дана 14.03.2017. године са добављачем је закључен споразум о признању дуга и његовој исплати којим је дефинисано да се у 2017. години исплати износ од 61.597 КМ, а преостали износ од 123.195 КМ у 24 једнака мјесечна ануитета. У складу са наведеним споразумом Ребалансом буџета за 2017. годину планирани су издаци за измирење обавеза из ранијег периода у складу са утврђеном динамиком измирења. Општина није приступила изради дугорочног плана за измирење неизмирених обавеза из ранијег периода, јер је начин измирења дефинисан наведеним споразумом.

У 2017. години, последице доношења ребаланса буџета, извршене су 22 реалокације средстава на основу одлука Начелника општине у укупном износу од 76.997 КМ у складу са Одлуком о извршењу Ребаланса буџета општине Шипово за 2017. годину. Наведене реалокације извршене су унутар потрошачких јединица, а реалокације између потрошачких јединица нису вршене.

Препоручује се Начелнику општине да обезбиједи да све потрошачке јединице за потребе припреме и доношења буџета Општине сачињавају буџетске захтјеве у складу са чланом 25. Закона о буџетском систему Републике Српске.

6. Финансијски извјештаји

Општина није радила консолидацију улагања у контролисане друге ентитете јавног сектора у смислу одредби члана 123. став 2,3. и 4. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, број 115/17).

Препоручује се Начелнику општине да обезбиједи да се у консолидоване финансијске извјештаје Општине укључе финансијски извјештаји контролисаних ентитета у складу са одредбама члана 123. ставови 2, 3. и 4. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

6.1. Извјештај о извршењу буџета

Укупно извршење буџета Општине за 2017. годину је 6.728. 270 КМ, што је 95% у односу на усвојени ребаланс буџета (7.088.358 КМ) .

Општина је сачинила 10.06.2018. године Извјештај о извршењу буџета Општине Шипово за 2017. годину, који је усвојен од стране Скупштине општине Шипово 29.06.2018. године. Наведени извјештај је сачињен у складу са одредбама члана 47. Закона о буџетском систему Републике Српске и члана 22. Правилника о

форми и садржају буџета и извјештаја о извршењу буџета („Службени гласник Републике Српске “ број 100/13, 102/16), уз одређено кашњење у односу на рок дефинисан чланом 46, сходно члану 48. став 1. Закона о буџетском систему Републике Српске.

6.1.1. Приходи и примици

Укупни приходи и примици исказани су у износу од 7.412.044 КМ.

Приходи су исказани у износу од 6.929.437 КМ, а чине их буџетски приходи (6.669.737 КМ, фонд 01), што је 97% у односу на усвојени ребаланс буџета, приходи по посебним прописима (69.653 КМ, фонд 02), приходи по основу грантова (25.000 КМ, фонд 03) и приходи за посебне пројекте (165.047 КМ, фонд 05).

Према врсти прихода односе се на пореске приходе, непореске приходе, грантове и трансфере између или унутар јединица власти.

Порески приходи (3.284.108 КМ, фонд 01) остварени су 99% у односу на усвојени ребаланс буџета, а значајнији износи односе се на приходе по основу: индиректних пореза (2.941.278 КМ), што је 98% у односу на усвојени ребаланс буџета, пореза на лична примања и приходе од самосталне дјелатности (311.368 КМ), што је 9% више у односу на усвојени ребаланс буџета и пореза на имовину (30.994 КМ), што је 11% више у односу на усвојени ребаланс буџета.

Са Министарством финансија Републике Српске извршено је усаглашавање распоређених јавних прихода на рачуне буџета Општине у 2017. години и 09.02.2018. године. сачињена је Потврда о усаглашавању стања распоређених јавних прихода на рачуне буџета општине/града у периоду 01.01-31.12.2017. године.

Непорески приходи исказани су у износу од 2.219.727 КМ (2.210.035 КМ, фонд 01 и 9.692 КМ, фонд 02-приходи Туристичке организације Шипово).

Непорески приходи на фонду 01 остварени су 92% у односу на усвојени ребаланс буџета. У значајнијим износима остварени су: приходи од закупа и ренте (12.131 КМ) или 146% у односу на усвојени ребаланс буџета, приходи по основу накнада, такса и пружања јавних услуга у износу од 2.174.182 КМ (административне накнаде и таксе 36.469 КМ, комуналне накнаде и таксе 117.198 КМ, накнаде по разним основама 1.977.434 КМ и приходи од пружања јавних услуга 43.081 КМ), који у односу на усвојени ребаланс буџета износе 92% и остали непорески приходи (22.552 КМ) или 115% у односу на усвојени ребаланс буџета.

Накнаде по разним основама које су исказане у значајнијим износима односе се на накнаде: за коришћење шума и шумског земљишта (1.856.601 КМ), концесионе накнаде за коришћење природних и других добара од општег интереса (49.571 КМ), накнаде за воде (27.394 КМ) и средства за финансирање посебних мјера заштите од пожара (25.907 КМ). Коришћење средстава по наведеним основама дефинисано је законом.

Приходе по основу накнада за коришћење шума и шумског земљишта исказане у 2017. години (1.856.601 КМ) чине приходи из 2016. године који су наплаћени у 2017. години у износу од 1.267.108 КМ (накнаде 934.046 КМ и камате 333.062 КМ, које су разграничене у субаналитичкој евиденцији) и приходи из 2017. године који су наплаћени у износу од 589.493 КМ. Приходи из 2017. године за четврти квартал у износу од 197.693 КМ нису наплаћени у 2017. години и исказани су у оквиру обрачунских прихода.

Скупштина Општина је, у складу са чланом 89. став 8. Закона о шумама, у децембру 2016. године усвојила План утрошка намјенских средстава од продаје шумских дрвних сортимената на подручју Општине Шипово за 2016. годину (због

наплате средства у 2017. години, реализација истог је у 2017. години), План утрошка намјенских средстава од продаје шумских дрвних сортимената на подручју Општине Шипово за 2017. годину и у мају 2017. године План о измјенама и допунама плана утрошка намјенских средстава од продаје шумских дрвних сортимената на подручју Општине Шипово за 2017. годину. На наведене планове дало је сагласност Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске.

Начелник општине је донио Годишњи програм утрошка намјенских средстава за воде општине Шипово за 2017. годину у износу од 20.000 КМ (за изградњу градске јавне чесме у склопу пројекта “Уређење трга испред зграде Општине Шипово”) на коју није добијена сагласност од Јавне установе “Воде Српске”, уз координацију Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, са образложење да је програмом планирано да се приходи од водних накнада утроше на активности из области урбаног уређења градског трга, а не у област управљања водама како је дефинисано чланом 195. Закона о водама, те је тражено да се достави нови програм. Нови програм није сачињен и средства нису утрошена .

Скупштина општине Шипово донијела је План утрошка намјенских средстава за заштиту од пожара општине Шипово за 2017. годину у износу од 11.000 КМ према захтјеву Ватрогасног друштва Шипово 04.05.2017. године.

У складу са чланом 32. став 5. Закона о концесијама, Скупштина општине донијела је 09.02.2017. године План утрошка намјенских средстава за коришћење минералних сировина и концесионе накнаде за коришћење природних и других добара од општег интереса Општине Шипово за 2017. годину.

Остали непорески приходи у износу од 5.346 КМ исказани су по основу наплате штете на ауто од осигуравајуће куће (односи се на Центар за социјални рад Шипово). По истом основу исказани су и примици за моторна возила, па су примици прецијењени за наведени износ као и финансијски резултат текуће године и разлика у финансирању.

Грантови се односе на капиталне грантове који су исказани у износу од 584.274 КМ. На грантове планиране у буџету (фонд 01) односи се износ од 519.350 КМ (по Одлуци Предсједника Републике Српске из средства ЈП “Путеви Републике Српске” за асфалирање прилазног пута војничком гробљу 499.350 КМ и од Бентопродукт Шипово за Дјечији вртић “Младост” Шипово 20.000 КМ), што је 95% у односу на усвојени ребаланс буџета. На фонду 02 исказан је износ од 5.430 КМ (Туристичка организација Шипово), на фонду 03 износ од 25.000 КМ, (средства од Фонда за заштиту животне средине за куповину цистерне за смеће) и на фонду 05 износ од 34.494 КМ, (од Бугарске амбасаде у Сарајеву за реконструкцију прилазних путева и уређење извора Пливе 9.418 КМ и од Федералног Министарства расељених особа и избјеглица Сарајево за реконструкцију локалног пута у повратничко насеље 25.076 КМ).

Трансфери између или унутар јединица власти исказани су у износу од 841.328 КМ (трансфери између различитих нивоа власти 786.797 КМ и трансфери унутар исте јединице власти у износу од 54.531 КМ (трансфери Туристичкој организацији Шипово).

Трансфери између различитих нивоа власти углавном се односе на трансфере од ентитета у износу од 656.155 КМ, фонд 01 (од Министарства управе и локалне самоуправе за неразвијене општине 58.000 КМ; Министарства здравља и социјалне заштите за социјална давања 259.854 КМ и за превоз дјете са посебним потребама 38.301 КМ; од Владе Републике Српске за спортску дворану 300.000 КМ) и 130.553 КМ, фонд 05 (односи се на пројекат „Санација локалних путева, општина Шипово“ који је у наведеном износу финансиран од стране Министарства

пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске - Јединице за координацију пољопривредних пројеката из кредитних средстава од Међународног фонда за развој пољопривреде).

Примици су исказани у износу од 482.607 КМ, а односе се на примитке: за нефинансијску имовину, од финансијске имовине, од задуживања и остале примитке.

Примици за нефинансијску имовину исказани су у износу од 196.198 КМ (фонд 01), што износи 104% у односу на усвојени ребаланс буџета, а односе се на примитке за зграде и објекте у износу од 188.837 КМ (од продаје пословног простора у административној згради Општине) и примитке за опрему у износу од 7.361 КМ (моторно возило), који су прецијењени за износ од 5.346 КМ, што је наведено код осталих непореских прихода у овој тачки извјештаја.

Примици од задуживања у износу од 267.474 КМ (фонд 05) односе се на примитке од задуживања по кредиту од Европске инвестиционе банке за финансирање пројекта „Реконструкција канализационе мреже у општини Шипово“.

Остали примици (18.844 КМ) у износу од 17.052 КМ (фонд 01) односе се на примитке за накнаде плата за породилско одсуство који се рефундирају од фонда обавезног социјалног осигурања (Фонда дјечије заштите) и у износу од 1.792 КМ (фонд 02) односе се на примитке Туристичке организације Шипово.

6.1.2. Расходи и издаци

Укупни расходи и издаци исказани су у износу од 7.263.855 КМ.

Расходи су исказани у износу од 3.791.483 КМ, а чине их буџетски расходи (3.705.801 КМ, фонд 01), што је 95% у односу на усвојени ребаланс буџета и текући расходи финансирани из средстава остварених по посебним прописима (65.412 КМ, фонд 02) и средстава за посебне пројекте (20.270 КМ, фонд 05).

Према врсти расхода односе се на расходе: за лична примања запослених, по основу коришћења робе и услуга; финансирања и друге финансијске трошкове; по основу субвенција; грантова; дознака на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Општине, расходе финансирања и друге финансијске трошкове између јединица власти, расходе по судским рјешењима и трансфере између и унутар јединица власти.

Расходи за лична примања запослених исказани су у износу од 1.353.201 КМ (1.309.848 КМ, фонд 01 и 43.353 КМ, фонд 02).

Расходи за лична примања запослених исказани на фонду 01 (буџетски расходи) извршени су 98% у односу на усвојени ребаланс буџета, а односе се на расходе за: бруто плате запослених (1.105.271 КМ), бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада у износу од 173.207 КМ (превоз на посао и са посла 12.438 КМ, топли оброк 91.875 КМ, јубиларне награде 2.343 КМ, дневнице за службена путовања у земљи и иностранству 3.607 КМ, остале награде 540 КМ и порез и доприноси на накнаде 62.404 КМ); накнаде плата запослених за вријеме боловања, родитељског одсуства и осталих накнада плата у износу од 23.644 КМ (накнаде плата за вријеме боловања и породилског одсуства које се не рефундирају 6.525 КМ и порезе и доприносе који се не рефундирају 17.119 КМ) и отпремнине и једнократне помоћи у износу од 7.726 КМ (отпремнина по колективном уговору 2.040 КМ, новчана помоћ приликом рођења дјетета 1.562 КМ, помоћи у случају смрти члана уже породице 4.124 КМ).

Извршење претходно наведених расхода је: за бруто плате 98%, бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада 98%, накнаде

плата запослених за вријеме боловања, родитељског одсуства и осталих накнада плата 99% и отпремнине и једнократне помоћи 100%.

На Фонду 02 исказани су расходи који се односе на Туристичку организацију општине Шипово (брuto плате запослених 41.784 КМ, брутo накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада 557 КМ и за накнаду плата запослених за вријеме боловања, родитељског одсуства и осталих накнада плата 1.012 КМ).

Према броју запослених, у складу са Законом о професионалној рехабилитацији, оспособљавању и запошљавању инвалида ("Службени гласник Републике Српске", број 37/12 и 82/15), Општина има обавезу да запошљава лица с инвалидитетом, што није учињено, а није извршен обрачун доприноса фонду за професионалну рехабилитацију и запошљавање лица с инвалидитетом у висини 0,2% од исплаћене мјесечне бруто плате свих запослених, што није у складу са чланом 26. наведеног закона, па су остали непоменути расходи по основу доприноса и обавезе за доприносе потцијењени за износ од 2.210 КМ, а исказани финансијски резултат и разлика у финансирању прецијењени.

Препоручује се Начелнику општине да обезбједи да се у складу са Законом о професионалној рехабилитацији, оспособљавању и запошљавању инвалида врши обрачун посебног доприноса за запошљавање инвалида у висини 0,2% од исплаћене мјесечне бруто плате свих запослених и уплата на рачун јавних прихода Републике Српске;

Расходи по основу коришћења робе и услуга исказани су у износу од 904.694 КМ (862.345 КМ, фонд 01; 22.059 КМ, фонд 02 и 20.270 КМ фонд 05).

Извршење расхода по основу коришћења робе и услуга исказаних на фонду 01 у односу на усвојени ребаланс буџета је 97 %, а односе се на расходе у износу од: 521 КМ по основу закупа; 126.886 КМ по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга (значајнији су исказани по основу: утрошка електричне енергије 15.655 КМ, утрошка дрвета 37.719 КМ, услуга одвоза смећа 13.783 КМ, коришћења фиксног телефона 23.621 КМ и поштанских услуга 12.474 КМ); 25.244 КМ за режијски материјал; 14.770 за материјал за посебне намјене; 67.371 КМ текуће одржавање (углавном се односе на одржавање објеката друмског саобраћаја 36.089 КМ и остале услуге и материјал за текуће поправке и одржавање осталих грађевинских објеката 32.540 КМ); 9.470 КМ по основу путовања и смјештаја (највећи дио односи се на утрошак бензина 4.087 КМ); 51.378 КМ за стручне услуге (углавном се односе на: услуге платног промета 6.584 КМ, услуге објављивања тендера, огласа и информативних текстова 7.138 КМ, рачуноводствене услуге 5.050 КМ, адвокатске услуге 9.040 КМ и трошкове одржавања лиценци 6.580 КМ); 330.798 КМ за услуге одржавања јавних површина и заштите животне средине (углавном се односе на: услуге зимске службе 55.153 КМ, услуге чишћења јавних површина 168.955 КМ, утрошак електричне расвјете на јавним површинама 82.460 КМ, услуге уређења простора 13.072 КМ) и 235.927 КМ остале некласификоване расходе (углавном се односе на бруто накнаде члановима комисија и радних група 17.183 КМ, бруто накнаде скупштинским посланицима и одборницима 138.284 КМ и расходе по основу репрезентације 65.225 КМ).

У оквиру расхода по основу коришћења робе и услуга (фонд 01), расходи за текуће одржавање исказани су више за 9% и остали некласификовани расходи за 1% у односу на усвојени ребаланс буџета, што је покривено накнадним реалокацијама.

Значајан дио расхода по основу робе и услуга регулисан је Програмом заједничке комуналне потрошње за 2017. годину којим је дефинисан: обим и квалитет одржавања и обнављања комуналних објеката и уређаја и комуналних услуга заједничке потрошње, висина средстава за реализацију активности, распоред

средстава по намјенама за сваку дјелатност и мјере за провођење програма у складу са Законом о комуналним дјелатностима ("Службени гласник Републике Српске", број: 124/11, 100/17).

У оквиру расхода за услуге одржавања јавних површина и заштите животне средине исказани су расходи по основу уговора о дјелу у износу од 3.500 КМ (за осликавање мурала на Дому културе са мотивима пејзажа природних љепота општине Шипово, што није у складу са Правилником о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике, па су ови расходи прецијењени, а расходи за бруто накнаде по уговору о дјелу потцијењени за наведени износ.

Расходи по основу репрезентације односе се на расходе по основу: репрезентације у земљи (13.798 КМ), организације пријема, манифестација и сл. (41.902 КМ), поклона (1.954 КМ) и осталих расхода репрезентације (7.571 КМ).

Поводом обиљежавања манифестације „Дани Шипова“, 29.07.2017. године извршена је исплата из благајне у износу од 8.500 КМ, без одговарајуће књиговодствене исправе, што није у складу са чланом 9. став 1. Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске. Сачињен је Записник-Буџет манифестације „Дани Шипова“ 2017. године од стране председника Организационог одбора у коме је наведено да су укупни расходи манифестације износили 13.006 КМ, да је готовински плаћено 12.250 КМ и жирално 756 КМ. Појединачни трошкови наведени по активностима за које је извршена готовинска исплата углавном прелазе износ од 200 КМ (трубачи 800 КМ, бина и разглас 1.200 КМ, смјештај учесника 540 КМ, дочење пива 463 КМ итд.), што није у складу са чланом 3. став 1. тачка њ) Уредбе о условима и начину плаћања готовим новцем („Службени гласник Републике српске“, број 86/12 и 10/14) према коме је допуштено плаћање готовим новцем у износу који појединачно не прелази 200 КМ.

Препоручује се Начелнику Општине да обезбједи да се исплате са благајне Општине врше у складу са Уредбом о условима и начину плаћања готовим новцем.

Поводом наведене манифестације извршена је и исплата угоститељској радњи у износу од 8.030 КМ. За ове услуге није склопљен уговор са добављачем и није проведен поступак јавне набавке, што није у складу са чланом 6. Закона о јавним набавкама.

Расходи по основу коришћења робе и услуга исказани на фонду 02 односе се на расходе исказане код Туристичке организације општине Шипово (6.038 КМ по основу закупа; 2.055 КМ по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга; 168 за режијски материјал; 767 КМ текуће одржавање; 650 КМ по основу путовања и смјештаја; 4.219 КМ за стручне услуге и 8.162 КМ остале некласификоване расходе).

Расходе по основу коришћења роба и услуга исказане на фонду 05 чине расходи везани за посебне пројекте који се односе на санацију локалних путева општине Шипово и уређење извора Пливе (17.547 КМ за текуће одржавање објеката друмског саобраћаја, 1.170 КМ за стручне услуге и 1.553 КМ за услуге уређења простора).

Расходи финансирања и други финансијски трошкови (132.606 КМ, фонд 01) односе се на: расходе по основу камата на хартије од вриједности (по основу емисије обвезница из 2012. године за изградњу зграде Општинске административне службе и спортске дворане) у износу од 78.140 КМ; расходе по основу камата на примљене зајмове у земљи (од комерцијалних банака по уговорима из 2008. и 2014.

године)у износу од 54.000 КМ и расходе по основу затезних камата (466 КМ). Извршење у односу на усвојени ребаланс буџета је 97%.

Субвенције су исказане у износу од 18.985 КМ, што је 4% ниже од ребалансом одобрених средстава, а односе се на додјелу финансијских средстава нефинансијским субјектима у области пољопривреде, водопривреде и шумарства у износу од 3.985 КМ и нефинансијским субјектима у области саобраћаја и веза у износу од 15.000 КМ. У напоменама уз финансијске извјештаје није објављена информација о корисницима субвенција као ни износи додијелених субвенција.

Грантови су исказани у износу од 407.156 КМ, фонд 01. Извршење у односу на усвојени ребаланс буџета је 95%, а односе се на: текуће грантове непрофитним субјектима у земљи у износу од 231.185 КМ (политичким организацијама и удружењима 22.480 КМ; хуманитарним организацијама и удружењима 14.028 КМ; спортским и омладинским организацијама и удружењима 64.691 КМ; вјерским организацијама и удружењима 2.700 КМ; организацијама и удружењима за афирмацију породице, и заштиту права жена, дјецe, избјеглих и расељених лица, бораца и особа са инвалидитетом 47.702 КМ и остали текући грантови непрофитним субјектима у земљи 78.764 КМ), остале текуће грантове у земљи у износу од 173.641 КМ (углавном се односе на текуће грантове јавним нефинансијским субјектима у области образовања, научно-истраживачке дјелатности, културе, информација, здравства, социјалне заштите, заштите животне средине и комуналне дјелатности 172.821 КМ) и капиталне грантове непрофитним субјектима у земљи у износу од 3.150 КМ (политичким организацијама и удружењима).

Грантови политичким организацијама додјељивани су на основу Закона о финансирању политичких странака из буџета Републике, града и општине („Службени гласник Републике Српске“, број 65/08), а остали наведени грантови на основу захтјева корисника гранта, што је објашњено у тачки 3. извјештаја.

За праћење намјенске потрошње грантова обезбијеђени су извјештаји о утрошку средстава од стране корисника гранта.

Дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова исказане су у износу од 841.661 КМ, фонд 01. Извршење у односу на усвојени ребаланс буџета је 94%, а односе се на дознаке грађанима које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова у износу од 687.441 КМ и дознаке пружаоцима услуга социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова (154.220 КМ).

Дознаке грађанима које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова (687.441 КМ) односе се на текуће дознаке које се исплаћују штићеницима установа социјалне заштите преко ЈУ Центар за социјални рад Шипово (стална новчана помоћ 49.424 КМ, додатак за помоћ и његу другог лица 430.666 КМ, једнократна новчана помоћ 16.900 КМ, остале текуће помоћи 13.595 КМ) и текуће дознаке грађанима које се исплаћују из буџета Општине, осим установа социјалне заштите (текуће помоћи ученицима, студентима и појединцима у области науке и културе 134.120 КМ, текуће помоћи породици, дјеци и младима 35.000 КМ и остале текуће дознаке грађанима које се исплаћују из буџета Општине 7.736 КМ).

Дознаке пружаоцима услуга социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова (154.220 КМ) односе се на дознаке које се исплаћују преко ЈУ Центар за социјални рад Шипово: установама социјалне заштите за смјештај штићеника 129.704 КМ, хранитељским породицама за смјештај штићеника 24.386 КМ и остале дознаке пружаоцима услуга социјалне заштите 130 КМ).

Дознаке су вршене по основу права утврђених Законом о социјалној заштити („Службени гласник Републике Српске“, број 37/12 и 90/16), Правилника о

стипендирању студената из буџета општине Шипово од 16.01.2017. године и Правилника о стипендирању ученика ЈУ СШЦ "Петар Кочић" Шипово из буџета општине Шипово за школску 2016/2017. годину од 15.03.2017. године.

Расходи финансирања и други финансијски трошкови између јединица власти исказани су у износу од 1.648 КМ, а односе се на камате по кредиту од Европске инвестиционе банке и од Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде.

Расходи по судским рјешењима исказани су у износу од 29.522 КМ, фонд 01. Виши су за 175% од средстава планираних ребалансом буџета, што је покривено реалокацијама, а односе се на расходе исказане по судским рјешењима: главнице дуга (17.681 КМ), камата (8.597 КМ), адвокатских и правних услуга (2.523 КМ) и осталих расхода по судским рјешењима (720 КМ).

Трансфери између и унутар јединица власти исказани су у износу од 102.010 КМ. Извршење у односу на усвојени ребаланс буџета је 87%. Трансфери између различитих јединица власти (47.479 КМ) односе се на трансфере фондовима обавезног социјалног осигурања (одобрена средстава за допринос за здравствену заштиту социјално угрожених лица дозначена преко ЈУ Центар за социјални рад Шипово), а трансфери унутар исте јединице власти односе се на трансфере Туристичкој организацији општине Шипово (54.531 КМ).

Издаци су исказани у износу од 3.472.372 КМ, а односе се на издатке за: нефинансијску имовину, отплату дугова и остале издатке.

Издаци за нефинансијску имовину исказани су у износу од 2.705.109 КМ (2.524.454 КМ, фонд 01; 26 КМ, фонд 02; 25.000 КМ, фонд 03 и 155.629 КМ, фонд 05).

Издаци исказани на фонду 01 износе 93% у односу на усвојени ребаланс буџета, а углавном се односе на издатке за: изградњу и прибављање зграда и објеката (2.350.764 КМ), инвестиционо одржавање, реконструкцију и адаптацију зграда и објеката (103.978 КМ), набавку постројења и опреме (46.999 КМ) и за нематеријалну произведену имовину (22.698 КМ).

Издаци исказани на фонду 03 односе се на набавку цистерне за смеће из средстава гранта од Фонда за заштиту животне средине (25.000 КМ), а на фонду 05 односе се на издатке за реконструкцију локалног пута у повратничко насеље из средстава Федералног Министарства расељених особа и избјеглица Сарајево и по пројекту за санацију локалних путева из кредитних средстава од Међународног фонда за развој пољопривреде преко Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске - Јединице за координацију пољопривредних пројеката (130.553 КМ).

Издаци за нефинансијску имовину у износу 484.021 КМ исказани су по основу резервисања расположивих средстава планираних буџетом за 2017. годину за улагања која су започета а нису завршена у овој години.

Издаци за отплату дугова исказани су у износу од 415.524 КМ (фонд 01), а извршење у односу на усвојени ребаланс буџета је 98%. Односе се на издатке за отплату главнице по хартијама од вриједности (161.087 КМ), отплату главнице примљених зајмова у земљи (254.445 КМ) и отплату дугова према другим јединицама власти (9.992 КМ), који су исказани у висини дугорочних обавеза које доспијевају до годину дана (пренесене са дугорочних обавеза 31.12.2016. године).

Остали издаци исказани су у износу од 351.739 КМ (82.491 КМ, фонд 01; 1.774 КМ, фонд 02 и 267.474 КМ, фонд 05).

Остали издаци исказани на фонду 01 извршени су у висини износа усвојеног ребалансом буџета, а односе се на издатке за: отплату неизмирених обавеза из

ранијих година 61.597 КМ, накнаде плата за породилјско одсуство који се рефундирају од фонда обавезног социјалног осигурања (Фонда дјечије заштите) 19.115 КМ и накнаде плата за вријеме боловања који се рефундирају од фонда обавезног социјалног осигурања (Фонда здравственог осигурања) 1.779 КМ.

Остали издаци исказани на фонду 02 односе се на издатке из трансакција са другим јединицама власти (Туристичка организација), а на фонду 05 на издатке по основу датог аванса за нефинансијску имовину из кредитних средстава од Европске инвестиционе банке за финансирање пројекта „Реконструкција канализационе мреже у општини Шипово“.

6.1.3. Буџетски резултат (суфицит/дефицит)

У 2017. години у Периодичном извјештају о извршењу по рачуноводственим фондовима (фонд 01 до 05, у даљем тексту: ПИФ) исказани су: приходи и примици (7.412.044 КМ), расходи и издаци (7.263.855 КМ) и разлика у финансирању (148.189 КМ).

У Периодичном извјештају о извршењу буџета (фонд 01, у даљем тексту: ПИБ) исказани су: буџетски приходи и примици (6.883.078 КМ), буџетски расходи и издаци (6.728.270 КМ) и разлика у финансирању (154.808 КМ).

На фонду прихода по посебним прописима (фонд 02) исказани су приходи и примици (71.445 КМ), расходи и издаци 67.212 КМ и разлика у финансирању (4.233 КМ); на фонду грантова (фонд-03) исказани су приходи (25.000 КМ) и расходи (25.000 КМ) и на фонду за пројекте (фонд 05) исказани су приходи и примици (432.521 КМ), расходи и издаци (443.373 КМ) и негативна разлика у финансирању у износу од 10.852 КМ.

Због више исказаних примитака за моторна возила у износу од 5.346 КМ (наведено у тачки 6.1.1. извјештаја) и мање исказаних осталих непоменутих расхода по основу доприноса за износ од 2.210 КМ (наведено у тачки 6.1.2. извјештаја) разлика у финансирању је прецијењена најмање за износ од 7.556 КМ.

6.2. Биланс успјеха

6.2.1. Приходи

Приходи у Билансу успјеха исказани су у износу од 6.088.777 КМ, а чине их: приходи исказани у периодичном извјештају о извршењу по рачуноводственим фондовима (6.929.437 КМ), који су објашњени под тачком 6.1.1. извјештаја, умањени за трансфере унутар исте јединице власти по основу консолидације (54.531 КМ) и приходи обрачунског карактера исказани у негативном износу од 786.129 КМ.

Приходи обрачунског карактера односе се на: приходе од усклађивања вриједности имовине (20.261 КМ по рјешењу ПУ), добитке од продаје имовине (68.296 КМ од продаје дијела пословне зграде), остале приходе обрачунског карактера у негативном износу од 944.351 КМ и приходе обрачунског карактера од финансијске и нефинансијске имовине и трансакција унутар исте јединице власти у износу од 69.646 КМ (односе се на приходе код Туристичке организацију Општине Шипово по основу преноса грађевинских објеката са Општине на Туристичку организацију).

Остали приходи обрачунског карактера односе се на приходе дефинисане МРС-ЈС 23 Приходи од трансакција које нису трансакције размјене (порези и преноси), а није обезбијеђена субаналитичка евиденција по шифри јавног прихода, што није у складу са тачком 24. Упутства о примјени МРС-ЈС 23 Приходи од трансакција које нису трансакције размјене (порези и преноси) (Службени гласник Републике

Српске број 116/13) и нису извршена додатна објављивања у Напоменама уз финансијске извјештаје.

6.2.2. Расходи

Расходи у Билансу успјеха исказани су у износу од 4.635.572 КМ, а чине их: расходи исказани у периодичном извјештају о извршењу по рачуноводственим фондовима (3.791.483 КМ), који су објашњени под тачком 6.1.2. извјештаја, умањени за трансфере унутар исте јединице власти по основу консолидације (54.531 КМ) и расходи обрачунског карактера исказани у износу од 898.620 КМ.

Расходи обрачунског карактера исказани су по основу: набавне вриједности реализованих залиха (41 КМ), амортизације (647.762 КМ), резервисања по основу обавеза 44.024 КМ, усклађивања вриједности имовине (116.380 КМ), осталих расхода обрачунског карактера (19.551 КМ) и расходи обрачунског карактера по основу односа унутар исте јединице власти (69.646 КМ по основу преноса грађевинских објеката са Општине на Туристичку организацију).

Расходи амортизације обрачунати су према Правилнику о примјени годишњих амортизационих стопа за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“ бр. 110/16), али нису довољно поуздани, што је наведено у тачки 6.3.1.2. извјештаја.

Расходи резервисања по основу обавеза у износу од 41.604 КМ евидентирани су на основу Записника Пореске управе о обрачуну и поравнању више и погрешно уплаћених јавних прихода (Општине и градови 12.995 КМ, Буџет Републике Српске 14.588 КМ, Фондови 13.594 КМ и Завод за запошљавање 427 КМ). Према информацији од 03.12.2018. године евидентирање је извршено у складу са МРС-ЈС 19 Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина. У параграфу 18 наведеног стандарда наведено је да је резервисање обавеза са неизвјесним роком доспијећа и износом, а у конкретном случају и рок доспијећа и износ су познати, те наведена обавеза није потенцијална обавеза па није потребно вршити резервисање. Исто није евидентирано у складу са Инструкцијом о књиговодственом евидентирању салда обавеза односно салда потраживања након извршеног поравнања више или погрешно уплаћених јавних прихода број 06.12/020-1030/17 од 19.04.2017. године, па су трансфери између различитих јединица власти потцијењени, а расходи резервисања за поврат и прекњижавање јавних прихода прецијењени за износ од 41.604 КМ.

Расходи од усклађивања вриједности краткорочних потраживања (116.357 КМ), односе се на расходе од усклађивања вриједности пореских потраживања.

У висини спорних потраживања исказана је корекција потраживања, од чега се корекција у износу од 116.357 КМ односи на корекцију извршену у 2017. години (потраживања старија од 12 мјесеци у односу на датум доспијећа, по основу накнада за грађевинско земљиште и комуналне накнаде 97.947 КМ и према евиденцији пореског књиговодства 18.410 КМ), па су у истом износу исказани и расходи по основу усклађивања вриједности краткорочних потраживања.

6.2.3. Финансијски резултат

У Билансу успјеха за период 01.01-31.12.2017. године Општина је исказала позитиван финансијски резултат текуће године у износу од 1.453.205 КМ.

Због мање исказаних осталих непоменутих расхода по основу доприноса за износ од 2.210 КМ (наведено у тачки 6.1.2. извјештаја) финансијски резултат текуће године је прецијењен за наведени износ.

6.3. Биланс стања

У пословној активи Биланса стања Општине на дан 31.12.2017. године исказана је укупна имовина нето вриједности 17.620.692 КМ (текућа имовина 1.497.177 КМ и стална имовина 16.123.515 КМ). Пословна актива је уравнотежена са пословном пасивом коју чине: обавезе и разграничења (4.123.678 КМ) и властити извори (13.497.014 КМ).

6.3.1. Актива

6.3.1.1. Текућа имовина

Текућа имовина у цјелости се односи на краткорочну финансијску имовину и разграничења коју чине: готовина и готовински еквиваленти, краткорочна потраживања, краткорочна разграничења и краткорочна финансијска имовина и разграничења између или унутар јединица власти.

Готовина и готовински еквиваленти (749.431 КМ) односе се на благајну (3.366 КМ) и банковне рачуне (746.065 КМ).

Код благајничког пословања присутне су исплате које нису у складу са Уредбом о условима и начину плаћања готовим новцем, што је објашњено у тачки 6.1.2. извјештаја.

Краткорочна потраживања у износу од 413.978 КМ (брutto износ 1.926.390 КМ, корекција вриједности 1.512.412 КМ) односе се на потраживања: за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе, по основу ПДВ-а и остала краткорочна потраживања.

Потраживања за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе исказана су у износу од 345.538 КМ (брutto износ 1.855.972 КМ, корекција вриједности 1.510.434 КМ), а чине их потраживања за ненаплаћене остале порезе и потраживања за ненаплаћене накнаде и таксе.

Потраживања за ненаплаћене накнаде и таксе исказана су у износу од 296.802 КМ, а односе се на потраживања по основу: накнаде за коришћење шума и шумског земљишта (197.693 КМ), комуналне накнаде (80.458 КМ), закупа градског грађевинског земљишта (16.719 КМ) и једнократне ренте (1.932 КМ).

По основу накнаде за коришћење шума и шумског земљишта која је обрачуната за период 01.10-31.12.2017. године, а није наплаћена евидентирана су потраживања и обрачунски приходи. По основу наведене накнаде обрачунате за период 01.01-30.09.2017. године у износу од 589.491 КМ, која је наплаћена исказана су средства на жиро рачуну и приходи по основу накнада за коришћење шума и шумског земљишта, а није извршено евидентирање потраживања и обрачунских прихода, што није у складу са тачком 11. став 2. Упутства о примјени МРС-ЈС 23 Приходи од трансакција које нису трансакције размјене (порези и преноси), сходно тачки 25. истог. Наведени начин евидентирања није утицао на крајње стање ових потраживања (ненаплаћена потраживања), већ су укупна потраживања у промету исказана мање за износ од 589.491 КМ.

Потраживања за остале порезе за које је продужен рок плаћања, а доспијевају на наплату у року до годину дана није исказано стање у складу са пореском евиденцијом у износу од 88.971 КМ, што је објашњено код дугорочних финансијских пласмана.

Потраживања по основу ПДВ-а (45.471 КМ) односи се на ПДВ исказан на авансној факури добављача која је везана за пројекте (фонд 05) за које Општина има право поврата, јер се финансирају из кредита Европске инвестиционе банке.

Остала краткорочна потраживања исказана су у износу од 22.969 КМ (брutto износ 24.947 КМ, корекција вриједности 1.978 КМ). Највећи дио ових потраживања (19.648 КМ) односи се на потраживања по основу прихода остварених у 2017. години, а који су наплаћени у 2018. години.

Спорна потраживања исказана су у износу од 1.512.412 КМ, а односе се на потраживања за: ненаплаћене приходе исказане на основу пореског књиговодства (460.109 КМ), ненаплаћене накнаде и таксе (1.050.325 КМ) и остала краткорочна потраживања (1.977).

У висини спорних потраживања исказана је корекција потраживања, од чега се корекција у износу од 116.357 КМ односи на корекцију извршену у 2017. години (потраживања старија од 12 мјесеци у односу на датум доспијећа, по основу накнада за грађевинско земљиште и комуналне накнаде 97.947 КМ и према евиденцији пореског књиговодства 18.410 КМ), па су у истом износу исказани и расходи по основу усклађивања вриједности краткорочних потраживања.

Краткорочна разграничења исказана су у износу од 270.302 КМ, која чине краткорочно разграничени расходи (878 КМ) и остала краткорочна разграничења у износу од 269.424 КМ која се односе на аванс за нефинансијску имовину у износу од 267.474 КМ и разграничења по основу неизмирених обавеза за накнаде плата које се рефундирају од фондова обавезног социјалног осигурања у износу од 1.950 КМ (за вријеме родитељског одсуства 1.033 КМ и за вријеме боловања 917 КМ).

Аванс је исплаћен по уговору закљученом са добављачем 22.9.2017. године на име реконструкције и изградње канализационе мреже централног дијела општине Шипово укупне вриједности 1.337.369 КМ са уговореним авансом 20% од укупне вриједности. У висини аванса исказани су и издаци по основу датог аванса на фонду 05.

Краткорочна финансијска имовина и разграничења између или унутар јединица власти (63.466 КМ) односе се на краткорочну финансијску имовину и разграничења из трансакција са другим јединицама власти у износу од 54.074 КМ (брutto износ 56.546 КМ, корекција вриједности 2.472 КМ) и краткорочну финансијску имовину и разграничења из трансакција унутар исте јединице власти у износу од 9.392 КМ (потраживање Туристичке организације општине Шипово за трансфер од Општине што је исказано и на обавезама Општине по основу трансфера унутар исте јединице власти.).

Краткорочна финансијска имовина и разграничења из трансакција са другим јединицама власти односе се на: потраживања по основу рефундација за накнаду плате из доприноса у износу од 2.682 КМ (за здравствено осигурање 861 КМ и за дјечију заштиту 1.821 КМ), по основу трансфера од ентитета у износу од 14.500 КМ (по Одлуци Владе Републике Српске о исплати финансијских средстава неразвијеним и изразито неразвијеним јединицама локалне самоуправе од 29.12.2017. године), потраживања по основу трансфера од јединица локалне самоуправе у износу од 36.803 КМ (од Министарства здравља Републике Српске за социјална давања и дјецу са посебним потребама) и потраживања од других јединица власти на основу пореског књиговодства (88 КМ).

6.3.1.2. Стална имовина

Стална имовина у износу од 16.123.515 КМ (брutto износ 20.311.068 КМ, исправка вриједности 4.187.553 КМ) односи се на: дугорочну финансијску имовину (608.502 КМ) и нефинансијску имовину у сталним средствима у износу од 15.515.013 КМ (брutto вриједност 19.702.566 КМ, исправка вриједности 4.187.553 КМ).

Дугорочну финансијску имовину чине: акције и учешћа у капиталу (514.749 КМ) и потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања (93.753 КМ).

Акције и учешћа у капиталу односе се на акције код Комуналног предузећа „Лисина“ АД Шипово- у стечају.

Потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања исказана су у билансу стања у износу од 93.753 КМ који је усклађен са износом у Извјештају из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима за обрачунски период 01.01-31.12.2017. године општина 102 Шипово – одгођена пореска потраживања. У овом извјештају исказана су потраживања за више врста пореских и непопреских прихода, која нису евидентирана на прописаним аналитичким контима, већ је све евидентирано у оквиру дугорочних потраживања за остале порезе за које је продужен рок плаћања, што није у складу са чланом 62. став 2. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике. Такође, у наведеном извјештају Пореске управе Републике Српске исказан је износ о крајњем стању краткорочног задужења ненаплаћених одгођених пореских потраживања (88.971 КМ), а на дан 31.12.2017. године иста нису исказана као потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања, а доспијевају на наплату у року до годину дана, што није у складу са чланом 68. став 6. наведеног правилника и МРС-ЈС Презентација финансијских извјештаја, параграф 76 (ц), па су дугорочна потраживања за остале порезе за које је продужен рок плаћања прецијењена, а потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања, а доспијевају на наплату у року до годину дана потцијењена за наведени износ.

Препоручује се Начелнику општине да обезбиједи да се сви подаци о потраживањима за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања ускладе са подацима из пореског књиговодства.

Нефинансијска имовина у сталним средствима односи се на: зграде и објекте у износу од 13.507.427 КМ (брutto вриједност 16.776.168 КМ, исправка вриједности 3.268.741 КМ), постројења и опрему у износу од 452.336 КМ (брutto вриједност 1.325.583 КМ, исправка вриједности 873.247 КМ), нематеријалну произведену имовину у износу од 145.731 КМ (брutto вриједност 190.082 КМ, исправка вриједности 44.351 КМ), драгоцености (240 КМ), земљиште (2.681 КМ) и нефинансијску имовину у сталним средствима у припреми (1.406.598 КМ).

У оквиру зграда и објеката, према Извјештају Централне пописне комисије о попису имовине и обавеза на дан 31.12.2017. године:

- у финансијским извјештајима признате су поједине зграде и објекти за које Општина не посједује документацију о власништву, тј. листове непокретности са уписаним стварним правима (канцеларијски објекат под називом зграда Министарства одбране, остали пословни објекти-надстрешница за Ватрогасни дом, категорисани локални путеви и улице, мостови, јавна расвјета, остали саобраћајни објекти, водоводи и канализације, централни споменик погинулим борцима, спортско-рекреативни терени и остали објекти);
- за поједине објекте (СШЦ „Петар Кочић“, ОШ „Немања Влатковић“ и помоћни објекат на парцели к.ч. 254 к.о. Сарићи) обезбијеђени су листови непокретности са уписаним стварним правима, на основу којих је извршен попис, али исти нису признати у финансијским извјештајима, јер није била процијењена вриједност истих;
- у оквиру осталих објеката признат је објекат у вриједности од 16.838 КМ који не постоји, а који није искњижен по приједлогу Централне пописне комисије, па је

- вриједност осталих објеката прецијењена, а вриједност осталих расхода обрачунског карактера потцијењена за износ од 16.838 КМ;
- признат је угоститељско-туристички објекат („Туристички центар Глоговац“), за који постоји само пројектна документација у вриједности од 13.804 КМ. Централна пописна комисија предложила је да се наведени пројекат евидентира у оквиру остале нематеријалне произведене имовине, што није учињено, па је вриједност зграда и објеката прецијењена, а остала нематеријална произведена имовина потцијењена за наведени износ;
 - признат је објекат Ватрогасни дом (термоизолација) у вриједности од 3.232 КМ на основу улагања у Добровољно ватрогасно друштво Шипово, што се по мишљењу Централне пописне комисије не може водити у пословним књигама Општине и предложила је да се искњижи, што није учињено. Наведено је требало евидентирати као улагања на туђим зградама и објектима, те су иста потцијењена, а производно услужни објекти прецијењени за наведени износ.
 - некатегорисани путеви и културно-историјски споменици, осим централног споменика погинулим борцима, нису признати у финансијским извјештајима а ни пописани.

У 2017. години извршена је продаја дијела пословне зграде (пословни простор у Општинском административном центру Шипово). У купопродајном уговору наведен је Извјештај о процјени вриједности власничких права некретнине пословно-канцеларијски простор од стране овлаштеног процјенитеља од 25.01.2016. године у вриједности од 190.532 КМ, само за дио који је предмет продаје. Ефекти процјене нису евидентирани. Наведени дио зграде продан је по цијени од 188.837 КМ при чему је исказан добитак од продаје произведене сталне имовине у износу од 68.295 КМ. Процјена цијеле зграде није вршена. Наведене активности нису проведене у складу са МРС-ЈС 17 Некретнине, постројења и опрема, параграф 42 који дефинише да се одабрана рачуноводствена политика за одмјеравање након признавања примјењује на цијелу групу некретнина, постројења и опреме и параграф 51 наведеног стандарда који дефинише да ако се нека ставка некретнина, постројења и опреме ревалоризује, цијела класа некретнина, постројења и опреме којој то средство припада се ревалоризује.

Градско грађевинско земљиште исказано је у билансу стања Општине, само у износу од 2.681 КМ (односи се на земљиште испод објекта библиотеке).

Према писаној информацији од 24.10.2018. године (начелник одјељења за буџет, финансије, управљање развојем и привреду) дато је објашњење да је у ранијем периоду у општини Шипово био успостављен само пописни катастар који није пружао доказ о власништву, већ само о посједнику, те да је од 2012. године на снагу ступио Закон о премјеру и катастру Републике Српске („Службени гласник Републике српске“, бр. 6/12) према коме су започети поступци појединачног излагања и оснивања катастра непокретности са утврђеним власништвом за појединачне парцеле. Дана 18.07.2018. године ступио је на снагу Закон о измјенама и допунама Закона о премјеру и катастру Републике Српске („Службени гласник Републике српске“, бр. 62/18) којим је укинут члан 71. који је дефинисао да се катастар непокретности може основати и за дио катастарске општине, а најмање за једну парцелу и донесен је нови члан 185а. према коме се започете активности могу окончати само тако што ће се поступак јавног излагања вршити стављањем на увид података о непокретностима и утврђивањем права на непокретностима у оквиру цијеле катастарске општине (групно излагање).

До ступања на снагу Закона о измјенама и допунама Закона о премјеру и катастру Републике Српске за поједине непокретности које се воде на Општини Шипово проведено је појединачни поступак излагања и доказано право својине у корист Општине Шипово. Са пописом имовине и обавеза на дан 31.12.2017. године

Комисија за попис сталних материјалних средстава–непокретне имовине, извршила је попис земљишта на основу података из листова непокретности са уписаним стварним правима, који су добијени од Републичке управе за геодетске и имовинско-правне послове Републике Српске као доказ о власништву, а земљиште за које није постојао доказ о власништву није пописано. На основу наведене расположиве документације пописано је грађевинско и остало земљиште укупне површине 91677 квадратних метара, али није признато у финансијским извјештајима Општине, јер није била извршена процјена вриједности истог.

Централна пописна комисија је предложила да се предузму све неопходне радње за покретање поступака за утврђивање власништва над имовином која је призната, а за коју није обезбијеђена власничка документација, утврђивање вриједности за имовину за коју постоји власничка документација, а није призната, јер није била извршена процјена вриједности истих као и за имовину која није призната, а нема ни власничку документацију.

У току ревизије извршена је процјена наведеног земљишта и према документу Процјена тржишне вриједности непокретности-грађевинског и осталог земљишта сачињеног од стране вјештака грађевинске струке, утврђена је вриједност у износу од 476.841 КМ.

Према наведеном, на дан 31.12.2017. године није извршено признавање сталних средстава (земљиште) у складу са MPC-JC 17 Некретнине, постројења и опрема, параграф 14, најмање у износу од 476.841 КМ.

Укупно исказано смањење вриједности сталне имовине по основу амортизације одговара износу исказаних расхода по основу амортизације у билансу успјеха.

Обрачун амортизације извршен је на пописним листама у којима у оквиру водовода под шифром 3721 умјесто назива средства стоји „неидентификовано“ (НВ 236.428 ИВ 62.882) и обрачуната је амортизација за 2017. годину у износу од 14.533 КМ .

Према писаној информацији од 24.10.2018. године (начелник одјељења за буџет, финансије, управљање развојем и привреду), у Општини до 2017. године није била успостављена аналитичка евиденција сталних средстава (улагања у иста евидентирана су у главној књизи). У 2017. години уведена је софтверска апликација за вођење аналитичке евиденције сталних средстава и успостављена аналитичка евиденција, али поједина средства, као што је претходно наведено остала су неидентификована, па се и даље воде активности на рјешавању истог, због чега укупно исказани расходи по основу амортизације нису довољно поуздани.

У оквиру опреме исказано је превозно средство (ватрогасно возило) чија је вриједност у цјелости исправљена (набавна вриједност и исправка вриједности у почетном стању износе 396.251 КМ). На дан 31.12.2017. године није вршена провјера резидуалне вриједности и вијека трајања сталне имовине, што није у складу са MPC-JC 17 Некретнине, постројења и опрема, параграф 67.

Нематеријална произведена имовина у износу од 145.731 КМ односи се на рачунарски програм, авио снимања, стратешки документ развоја, регулациони план, план парцелације и пројекат градске депоније.

Нефинансијску имовину у сталним средствима у припреми на дан 31.12.2017. године односи се на улагања у стамбене објекте (23.824 КМ), пословне објекте (589.019 КМ), саобраћајне објекте (259.720 КМ) и остале објекте (534.035 КМ).

У висини извршених улагања у сталну имовину у 2017. години исказани су и издаци по основу истих, који су већи за износ извршених резервисања расположивих средстава планираних буџетом за 2017. годину за улагања која су започета, а нису завршена у овој години, што је наведено у тачки б.1.2. извјештаја.

У 2017. години извршена су значајна улагања у изградњу и санацију путева (1.203.506 КМ), а Скупштина Општине није донијела Стратегију развоја локалних путева и улица, као што је наведено у тачки 3. Извјештаја.

У Напоменама уз финансијске извјештаје није објављено усклађивање књиговодствене вриједности на почетку и на крају периода и ограничења власништва, што није у складу са МРС-ЈС 17 Некретнине, постројења и опрема, параграф 88. е) и 89 и нису извршена довољна додатна објављивања.

Препоручује се Начелнику Општине да обезбиједи да се у складу са одредбама дефинисаним МРС-ЈС 17 Некретнине, постројења и опрема:

- **врши признавање свих сталних средстава, параграф 14;**
- **накнадно одмјеравање након признавања сталног средства врши у складу са параграфима 42 и 51,**
- **на датум годишњег извјештавања врши провјера резидуалне вриједности и вијека трајања сталне имовине у складу са параграфом 67,**
- **у напоменама уз финансијске извјештаје изврши објављивање усклађивања књиговодствене вриједности на почетку и на крају периода и ограничења власништва, у складу параграфима 88. е) и 89 и објављивање додатних информација.**

6.3.2. Пасива

6.3.2.1. Обавезе и разграничења

Обавезе и разграничења на дан 31.12.2017. године исказане су у износу од 4.123.678 КМ (краткорочне обавезе и разграничења 1.361.477 КМ и дугорочне обавезе и разграничења 2.762.201 КМ).

Краткорочне обавезе и разграничења односе се на обавезе: за обвезнице по основу дијела дугорочних обвезница у земљи који доспијева на наплату до годину дана (172.561 КМ), по дугорочним зајмовима који доспијевају на наплату до годину дана (172.226 КМ), за лична примања (142.341 КМ), из пословања (616.390 КМ), за камате по зајмовима (380 КМ), за субвенције (35.383 КМ), за грантове (62.152 КМ), за дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета општине (55.521 КМ), за дознаке на име социјалне заштите које исплаћују институције обавезног социјалног осигурања (3.842 КМ) краткорочна резервисања и разграничења (2.924 КМ), остале краткорочне обавезе (26.332 КМ), краткорочне обавезе и разграничења из трансакција са другим јединицама власти (62.033 КМ) и краткорочне обавезе и разграничења из трансакција унутар исте јединице власти (9.392 КМ).

Све обавезе доспјеле за плаћање до 31.12.2017. године измирене су до 20.03.2018. године.

Додатне информације о структури неизмиренних обавеза за субвенције, грантове и дознаке нису објављене у Напоменама уз Консолидовани финансијски извјештај Општине за 2017. годину.

Дугорочне обавезе и разграничења односе се на: дугорочне обавезе по основу хартија од вриједности у износу од 822.220 КМ (по основу емисије обвезница извршене 2012. године), дугорочне обавезе по зајмовима у износу од 616.663 КМ (по основу кредита код НЛБ Развојне банке), остале дугорочне обавезе у износу од 983.076 КМ (обавезе према предузећу „Мркоњић путеви д.о.о Мркоњић Град) и дугорочне обавезе и разграничења из трансакција са другим јединицама власти у износу од у износу од 340.242 КМ (обавезе према Министарству финансија Републике Српске по кредиту од Европске инвестиционе банке за финансирање пројекта „Реконструкција канализационе мреже у општини Шипово 329.640 КМ и

обавезе по кредиту од Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске 10.602 KM).

6.3.2.2. Властити извори

Властити извори исказани су на дан 31.12.2017. године у износу од 13.497.014 KM, а односе се на: трајне изворе средстава (755.450 KM), финансијски резултат ранијих година (11.234.629 KM) и финансијски резултат текуће године (1.506.935 KM).

Код трајних извора средстава није било промјена у односу на претходну годину, а односе се на изворе сталних средстава која се не амортизују.

Финансијски резултат ранијих година највећим дијелом се односи на пренос износа трајних средстава, извршен у 2011. години, који се односио на стална средства која се амортизују (6.597.720 KM).

6.3.3. Ванбилансна евиденција

Ванбилансна актива и пасива на дан 31.12.2017. године исказане су у износу од 1.500.122 KM. Односи се на хартије од вриједности ван промета и обавезе по основу истих на којима није било промјена у односу на претходну годину (мјенице уручене Министарству финансија Републике Српске као супсидијарном даваоцу кредита на име обезбјеђења враћања кредита, везано за Пројекат снабдијевања водом и Пројекат канализације у општини Шипово и кредитна средства Европске банке за обнову и развој из 2014. године).

У ванбилансној евиденцији нису исказане дате бјанко мјенице за обезбјеђење враћања кредита код двије комерцијалне банке (кредит из 2008. године у износу од 1.300.000 KM са стањем обавезе на дан 31.12.2017. године у износу од 72.226 KM и кредит из 2014. године у износу од 1.000.000 KM са стањем обавезе на дан 31.12.2017. године у износу од 716.663 KM.)

У Напоменама уз Консолидовани финансијски извјештај Општине за 2017. годину нису извршена додатна објављивања за исказане позиције.

Препоручује се Начелнику општине да обезбиједи да се мјенице дате за обезбјеђење враћања узетих кредита и други видови гаранција евидентирају у ванбилансној евиденцији.

6.4. Биланс новчаних токова

У Извјештају о новчаним токовима за период од 01.01. до 31.12.2017. године исказани су укупни приливи готовине у износу од 7.007.113 KM, одливи готовине у износу 6.392.460 KM и нето повећање готовине у износу од 614.653 KM, што одговара промјени износа стања готовине на крају обрачунског периода (749.431 KM) и стања готовине на почетку обрачунског периода (134.778 KM).

Код токова готовине из пословних активности исказан је нето прилив готовине у износу од 3.365.378 KM (приливи 7.007.113 KM, одливи 3.641.735 KM), из активности инвестирања нето одлив готовине у износу од 2.335.201 KM (није било прилива из активности инвестирања, одливи 2.335.201 KM) и из активности финансирања нето одлив готовине у износу од 415.524 KM (није било прилива из активности финансирања, одливи 415.524 KM).

У Напоменама уз консолидоване финансијске извјештаје Општине за 2017. годину објављено је да су новчани токови сачињени коришћењем директне методе.

Биланс новчаних токова сачињен је у складу са чланом 42. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и МРС-ЈС 2 - Извјештај о новчаним токовима.

6.5. Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз финансијске извјештаје Општина није дала образложење везано за сталност пословања, што није у складу са МРС-ЈС 1 Презентација финансијских извјештаја (параграфи 15(ц) и 38).

6.6. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

Потенцијалне обавезе Општине односе се на камате по дугорочним кредитима (наведени у тачки 6.3.2.1. извјештаја) у износу од 408.022 КМ које нису објављене у Напоменама уз финансијске извјештаје, што није у складу са захтјевима МРС-ЈС 19 Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина, параграф 100 и 108 и чланом 46. тачка 8) Правилника о финансијском извјештавању за кориснике прихода буџета Републике, општина, градова и фондова.

У Напоменама уз финансијске извјештаје објављена су 4 судска спора укупне вриједности 251.484 КМ као потенцијалне обавезе.

6.7. Напомене уз финансијске извјештаје

Напомене уз Консолидовани финансијски извјештај Општине за 2017. годину пружају неопходне опште податке о Општини, рачуноводственој основи и примијењеним рачуноводственим политикама, али нису довољно и адекватно објављене додатне информације (наведено у тачкама извјештаја: 6.2.1; 6.3.1.2; 6.3.2.1 и 6.3.3), нису објављене све потребне информације које захтијева МРС – ЈС 17 Некретнине, постројења и опрема и МРС-ЈС 19 Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина и нису презентоване на систематичан начин, што није у складу са МРС-ЈС 1 Презентација финансијских извјештаја, параграф 127(б) и (ц) и 128.

Претходно наведено није у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

Препоручује се Начелнику Општине да обезбиједи да се у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањују све информације релевантне за разумијевање финансијских извјештаја које захтијевају поједини МРС-ЈС, у складу са МРС-ЈС 1 Презентација финансијских извјештаја, параграфи 15(ц), 38 и 127(б) и (ц) и 128, а све у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању за кориснике прихода буџета Републике, општина, градова и фондова.

Ревизијски тим

Нада Трнинић, с.р.

Мирослав Караћ, с.р.